

RAN-2108002601050002

M.Com. (Part- 1) (External) Examination March - 2026

Financial And Management Accounting (Paper - II)

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book
- (2) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે
All Questions Carry equal Marks.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1.

માંગ્યા મુજબ જવાબ લખો

(20)

A) નીચેની વિગતો વાર્ષિક હિસાબોમાં કેવી રીતે દર્શાવતો?

મિલકત	શરૂ બાકી (પડતર કિંમત)	ખરીદી	વેચાણ	શરૂ ઘસારા ફંડ	ઘસારાનો દર	ઘસારા ની પદ્ધતિ
પાઘડી	6,30,000	—	—	—	—	—
જમીન મકાન	54,60,000	10,50,000	—	13,65,000	5%	સીધી લીટી
પંત્રો	81,00,000	—	13,50,000	36,00,000	10%	ઘટતી જતી બાકી
ફર્નિચર	3,60,000	—	—	36,000	20%	ઘટતી જતી બાકી

પાઘડીનું ફેર મૂલ્યાંકન કરી તેની કિંમત Rs 5,30,000 નક્કી કરેલ છે. જમીન-મકાનની ખરીદી વર્ષની શરૂઆતમાં તથા પંત્રોનું વેચાણ વર્ષની આખરમાં કરેલ છે.

B) નીચેની માહિતી પરથી મુખ્ય ઓફિસના ચોપડામાં હવાલાની આમનો લખો. શાખાના ચોપડામાં મુખ્ય ઓફિસ ખાતું અને મુખ્ય ઓફિસના ચોપડામાં શાખા ખાતું તૈયાર કરો.

1. શાખાનું ખાતું (ઉધાર) Rs 4,21,600
2. મુખ્ય ઓફિસ ખાતું (ઉધાર) Rs 3,59,600
3. શાખાને મોકલેલ માલ Rs 6,00,000
4. શાખાને મળેલ માલ Rs 4,18,800

C) તારીખ 31-3-2024 ના રોજ આયુષ જીવન વીમા કંપનીના શેરહોલ્ડરના ડિવિડન્ડની જોગવાઈ Rs. 12,00,000 પહેલાનું જીવન વીમા - ભંડોળ Rs. 1,21,20,000 હતું, તે દિવસે વીમા અધિકારી દ્વારા કરેલ મૂલ્યાંકન મુજબ કંપનીની વર્ષાસન તથા જીવન વીમા અંગેની ચોખ્ખી જવાબદારી Rs. 83,40,000 હતી. કંપનીએ વર્ષ દરમિયાન વચગાળાનું બોનસ Rs. 10,50,000 પોલીસી ધારકોને ચૂકવ્યું હતું. પોલીસી ધારકોને ચૂકવવા પાત્ર બોનસની ગણતરી કરો.

D) નીચેની માહિતી પરથી વર્ષ દરમિયાન થયેલ ઘસારા ખર્ચની ગણતરી કરો. તારીખ 31-03-2024 ના રોજ કાચા સરવૈયામાં મિલકતની બાકીઓ:

મકાન Rs 150000	સ્ટેશન પર મશીનરી Rs 300000
મેઈન્સ Rs 240000	ટ્રાન્સફોર્મર્સ Rs 60000
મીટર્સ Rs 45000	ઇલેક્ટ્રિકલ સાધનો Rs 12000

ઘસારો મિલકતની “શસ્ત્રની બાકી પર” નીચે મુજબ ગણવાનો છે.

1. મકાન પર 2.5%, મશીનરી પર 9%, મેન્સ પર 5%, ટ્રાન્સફોર્મર્સ પર 10%, મીટર પર 15% અને ઇલેક્ટ્રિકલ સાધનો પર 15%.
2. વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ નીચે મુજબ વધારાના ખર્ચ કર્યા હતા.

મકાન Rs 30000	સ્ટેશન પર મશીનરી Rs 120000
મેઈન્સ Rs 90000	ટ્રાન્સફોર્મર્સ Rs 30000
મીટર્સ Rs 30000	ઇલેક્ટ્રિકલ સાધનો Rs 3000

Q.2.

મલેશ લિમિટેડનું તારીખ 31-3-2024 ના રોજનું કાચું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

20

વિગત	ઉધાર Rs	જમા Rs
ઈક્વિટી શેર મૂડી (દરેક Rs 10 નો એક)	—	4,80,000
5 % ની પ્રેફરન્સ શેર મૂડી (દરેક Rs 100 નો એક)	—	4,80,000
સામાન્ય અનામત	—	3,20,000
નફા નુકસાન ખાતુ	—	32,000
દેવાદાર અને લેણદાર	40,000	80,000
ખરીદી અને વેચાણ	4,80,000	8,80,000
મજૂરી	48,000	—
પગાર	64,000	—
એમ.ડી. ને કમિશન પેટે ચૂકવણી	16,000	—
કારખાના ખર્ચા	6080	—
આવક માલ ગાડા ભાડું	16,000	—
શસ્ત્રઆતનો સ્ટોક - તૈયાર માલ	64,000	—
કાચો માલ	32,000	—
વહીવટી ખર્ચા	32,000	—
પ્લાન્ટ યંત્રો (મોટરકાર સહિત)	7,20,000	—
ફર્નિચર	1,12,000	—
ચુકવવાનું બાકી ડિવિડન્ડ	—	800
પ્રાથમિક ખર્ચા	48,000	—
ચાલુ વર્ષનું પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડ ચૂકવ્યું	24,000	—
રોકડ અને બેંક	76,800	—
ઘાલખાધ અનામત	—	2240
પરચુરણ આવક	—	7840
જમીન-મકાન	5,04,000	—
	22,82,880	22,82,880

અન્ય માહિતી:

1. આખર સ્ટોક:- તૈયાર માલ Rs 80,000 અને કાચો માલ Rs 40,000
2. ઘસારો પ્લાન્ટ પર 15% અને ફર્નિચર પર 10% લેખે ગણો.
3. પ્રાથમિક ખર્ચા 1/5 ભાગના માંડી વાળો
4. આવકવેરાની જોગવાઈ 24% રાખવી.
5. ઘાલઘાત અનામત 5% રાખવી.
6. મેનેજિંગ ડિરેક્ટરને તેનું કમિશન બાદ કર્યા પછીના નફાના 10% કમિશન આપવાનું છે.
7. ઇક્વિટી શેર મૂડી પર 11% લેખે ડિવિડન્ડની ડિરેક્ટરોના બોર્ડ ભલામણ કરી છે.
8. ગયા વર્ષે ઘાલખાત પેટે માંડી વાળેલ Rs 800 ગ્રાહક પાસેથી પરત મળ્યા છે, જે ભૂલથી લેનદાર ખાતે જમા થયેલ છે.
9. Rs 32,000 ની પડતર કિંમતની મોટરકાર તારીખ 1-4-2021 ના રોજ ખરીદી હતી, જેના પર 10% મુજબ સીધી લીટીની રીતે ઘસારો માંડી વાળેલ છે, હવે નક્કી કર્યું છે કે 10% મુજબ ઘટતી જતી બાકીની રીતે ઘસારો ગણવો, જેની અસર શરૂઆતથી આપવી.
10. સામાન્ય અનામત Rs 5000 લઈ જવાના છે.
કંપની ધારા 2013 મુજબ વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરે કરો.

Q.3.

ચાણાક્ય વીજળી કંપની લિમિટેડની ખાતાવહી પરથી તારીખ 31-03-2024 ના રોજ નીચેની બાકીઓ મળી છે.

20

વિગત	રકમ	વિગત	રકમ
મીટર ભાડુ	17,724	સમારકામ નવીનીકરણ અનામત (1-4-23)	65,940
જાહેર વીજળી બત્તીલા મળ્યા	44,520	ઘસારા ભંડોળ (1-4-23)	2,13,360
સ્ટોર્સ નો સ્ટોક	51,828	વીજળીનું વેચાણ	5,36,760
કરવેરા	36,603	સ્ટેશનરી	17,850
એનર્જી પબ્લિક પાવર ખરીદી	61,698	બેન્ક લોનનું વ્યાજ	12,600
પગાર અને ભથ્થા	87,276	બેંક સિલક	41,307
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	44,100	નફા નુકસાન ખાતુ (જમા બાકી) (1-4-23)	66,318
6% બેંક લોન	4,20,000	સોલાર પાવર ખરીદી	50,400
શેર મૂડી (દરેક Rs 10 નો તેવા 1,26,000 ઇક્વિટી શેર)	12,60,000	પરચુરણ ખર્ચા	1,03,530
મેઈન્ટેન્સ	4,43,520	ફર્નિચર	28,140
મીટર્સ	1,05,000	વેપારી લેણદારો	95,697
યંત્રો	5,25,000	વેપારી દેવાદારો	61,467
જમીન મકાન	10,50,000	ઉર્જા સંરક્ષણ માટે ગ્રાન્ડ્સ	6,00,000
ભંગાર વેચાણની આવક	50,000	અન્ય પરચુરણ આવક	60,000
વિન્ડ ફાર્મ પાસેથી ખરીદી	5,50,000	પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં ફાળો	60,000
કર્મચારી કલ્યાણ ખર્ચા	1,00,000		

નીચેની માહિતી ધ્યાનમાં લઈને ભારતીય કંપની ધારા 2013 ની જોગવાઈ મુજબ વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

1. મૂડી મિલકતોની જરૂરી બાકી પર 5% ઘસારો ગણવો.
2. વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ નીચે મુજબના વધારાના ખર્ચા કર્યા હતા

મકાન	Rs 1,02,900	યંત્રો	Rs 65,520
મેઈન્સ	Rs 1,50,780	મીટર	Rs 25,200
3. દર વર્ષે સમારકામ અને નવીનીકરણ ખાતે Rs 42000 ની નિશ્ચિત રકમ લઈ જવામાં આવે છે. પરચુરણ ખર્ચમાં સમારકામ અને નવીનીકરણના વર્ષ દરમિયાન ખર્ચ Rs 21525 નો સમાવેશ થાય છે.
4. કંપનીની સત્તાવાર શેરથાપણ 2,24,000 ઈક્વિટી શેર દરેક Rs 10 લેખેની બનેલી છે.
5. 6% ની બેંક લોન 8 વર્ષીય મુદતની તારણ વાળી છે.

અથવા

Q.3. (a) બાલકિશલ ઈન્સ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડના આગ વિભાગની નીચેની બાકી પરથી તારીખ 31-3-2024 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું મહેસૂલી ખાતું તૈયાર કરો.

16

વિગત	રકમ	વિગત	રકમ
બાકી જોખમ અનામત (1-4-23)	12,00,000	સંચાલન ખર્ચા	7,20,000
બાકી જોખમ અનામત વધારાનું (1-4-23)	60,000	સ્વીકારેલ પુનઃ વીમા કમિશન	22,500
પ્રીમિયમ ઘટાડા રૂપે આપેલ બોનસ	36000	આપેલ પુનઃ વીમા કમિશન	30,000
પુનઃ વિમા વસૂલાત	24,000	સીધા ધંધા પર કમિશન	3,00,000
દાવા અંગે દાક્તરી ખર્ચ	15,000	આપેલ પુનઃ વીમા પર પ્રીમિયમ	1,95,000
મોટર કારના વેચાણ પર ખોટ	12,000	સ્વીકારેલ પુનઃ વીમા પ્રીમિયમ	1,80,000
ઘાલખાધ	9,000	સીધા ધંધા પર મળેલ પ્રીમિયમ	36,00,000
બેવડા કરવેરા રિફંડ	13,500	ચૂકવેલ દાવા	14,40,000
વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ	1,29,000	ચૂકવવાના બાકી દવા (31-3-2024)	2,10,000
ઉપરના પર આવકવેરો	24,000		
ફર્નિચર પર ઘસારો	12,000		
પગારમાંથી સ્ટાફ ક્વોટર્સ ભાડુ	9,000		
ચૂકવવાના બાકી દાવા (1-4-2023)	1,20,000		

બાકી જોખમ માટેનું અનામત નિયમ પ્રમાણે રાખો. વધારાનું અનામત ચોખ્ખી પ્રીમિયમ આવકના 2% ટકા જેટલું વધારો.

Q.3. (b) બાકી જોખમ માટેનું અનામત અને વધારાનું અનામત સમજાવો.

04

Q.4.

તારીખ 31-3-2024 ના રોજની નીચેની બાકીઓ આયુષ જીવન વીમા કંપનીના ચોપડામાંથી લેવામાં આવી છે.

20

વિગત	રકમ	વિગત	રકમ
ચૂકવેલ કમિશન	1,32,705	મિલકતોના તારણ પર લોન	15,45,550
વર્ષાસન પેટે મળેલ રકમ	53,100	પોલિસી પર લોન	10,00,000
મળેલ વ્યાજ - ડિવિડન્ડ અને ભાડું	2,62,305	ગીરોમુક્ત મિલકતો	15,00,000
ચૂકવેલ ડિવિડન્ડ	1,00,000	ગીરો મુક્ત જમીન	10,00,000
વ્યાજ ડિવિડન્ડ પર આવકવેરો	15,300	મકાન મિલકતો	5,00,000
દંડ	460	પ્રીમિયમ ઘટાડા પેટે બોનસ	12,500
શરણમૂલ્ય	1,09,300	પ્રાથમિક ખર્ચા	1000
ચૂકવેલ વર્ષાસન	1,47,100	હાથપર સ્ટેમ્પ	2000
રોકડમાં ચૂકવેલ બોનસ	47,250	રજૂ કરેલ પરંતુ નહીં ચૂકવેલ દાવા	4,00,170
દાવાઓ:		લેણું થયેલું પરંતુ નહીં મુકેલ વર્ષાસન	1,11,900
મૃત્યુથી	3,84,900		
મુદત પૂરી થવાથી	1,82,100		
જીવન વીમા ભંડોળ (1-4-2023)	73,52,810	શેર મૂડી: Rs 100 નો એવા 20,000 ઇક્વિટી શેર	20,00,000
પ્રીમિયમ	10,52,860	સરકારી જમીનગીરી	43,54,450
સંચાલન ખર્ચા	999,450	ફર્નિચર	1,00,000

નીચેના હવાલા ધ્યાનમાં લઈને મહેસુલી ખાતું અને પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

1. મળવાનું બાકી વ્યાજ Rs 77,000
2. પુનઃવિમા પ્રીમિયમ Rs 30,000
3. મળવાનું બાકી પ્રીમિયમ Rs 37,000
4. ચૂકવવાના બાકી સંચાલન ખર્ચા Rs 3000
5. પુનઃ વિમા હેઠળના દાવાઓ Rs 50,000
6. ચૂકવવાના બાકી દવા Rs 40,000
7. પ્રીમિયમ ઘટાડા પેટે વધારાનું બોનસ Rs 7500
8. લોન સામે એડજસ્ટ કરેલ શરણ મૂલ્ય Rs 24,000

અથવા

Q.4. લંડન મુખ્ય ઓફિસની દિલ્હી શાખા ના ચોપડે તારીખ 31-12-2024 ના રોજ નીચેની બાકીઓ હતી **20**

વિગત	ઉધાર Rs	જમા Rs
સ્ટોક (1-1-2024)	1,26,000	—
ખરીદી અને વેચાણ	7,50,000	11,25,000
દેવાદારો અને લેણદારો	3,90,000	2,60,000
લેણીહૂંડી અને દેણી હૂંડી	1,04,000	91,000
મજૂરી અને પગાર	48,000	—
ભાડું વેરા અને કર	36,000	—
પરચુરણ ખર્ચા	15,000	—
ફર્નિચર	49,100	—
બેંક સિલક	2,89,900	—
લંડન ઓફિસ ખાતું	—	3,32,000
	18,08,000	18,08,000

તારીખ 31 મી ડિસેમ્બર, 2024 ના રોજ સ્ટોકની કિંમત 3,25,000 હતી.

તારીખ 31 ડિસેમ્બર, 2024 ના રોજ લંડન ઓફિસના ચોપડે દિલ્હી શાખાની બાકી પાઉન્ડ 5360 ઉધાર બાકી દર્શાવતી હતી અને લંડન મુખ્ય ઓફિસના ચોપડે ફર્નિચર અને ફીક્ચર્સ પાઉન્ડ 700 ની બાકી દર્શાવતું હતું.

તારીખ 31-12-2023 ના રોજ હૂંડિયામણનો દર 1 પાઉન્ડ = Rs 70 હતો અને

તારીખ 31-12-2024 ના રોજ હૂંડિયામણનો દર 1 પાઉન્ડ = Rs 65 હતો. 2024 ના વર્ષનો સરેરાશ દર 1 પાઉન્ડ = 60 હતો.

લંડન મુખ્ય ઓફિસના ચોપડે દિલ્હી શાખાનું વેપાર ખાતું અને નફા નુકસાન ખાતુ તથા તેનું તારીખ 31-12-2024 રોજનું પાકું સરવૈયું બનાવો.

Q.5. માંગ્યા મુજબ જવાબ લખો. **20**

A. ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે) **12**

1. મૂલ્ય વૃદ્ધિ પત્રક પર નોંધ લખો.
2. પર્યાવરણ લક્ષી હિસાબી પદ્ધતિનો અર્થ આપી તેની કાર્યવાહી જણાવો.
3. મેનેજમેન્ટને સબમિટ કરવાના વિવિધ પ્રકારના અહેવાલોની ચર્ચા કરો.

B. ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે એક) **08**

1. અહેવાલ તૈયાર કરવાના માર્ગદર્શન સિદ્ધાંતો સમજાવો.
2. પર્યાવરણીય હિસાબી પદ્ધતિનો અર્થ અને તેની ઉપયોગિતા સમજાવો.
3. માનવ સંપત્તિના હિસાબોની વ્યાખ્યા આપી તેનું મહત્વ સમજાવો.

Q.1. Answer the following Questions

(20)

A) How will you present below information in the Final Accounts?

Assets	Opening Balance (Cost Price)	Purchase	Sales	Opening Depreciation Fund	Dep. Rate	Method of Dep.
Goodwill	6,30,000	—	—	—	—	—
Land and Building	54,60,000	10,50,000	—	13,65,000	5%	Straight Line
Plant	81,00,000	—	13,50,000	36,00,000	10%	Diminishing Balance
Furniture	3,60,000	—	—	36,000	20%	Diminishing Balance

After revaluation of Goodwill price of it is fixed at Rs 5,30,000. Land and Building was purchased at the beginning of the year and plant was sold at the end of the year.

B) From the following information give adjustments entry in the books of head office and also prepare head office account in the books of branch and Branch Account in the books of Head office.

1. Branch account (Dr.) Rs 4,21,600
2. Head Office A/c (Dr.) Rs3,59,600
3. Goods sent to branch Rs 6,00,000
4. Goods received by Branch Rs 4,18,800

C) Life Insurance Fund of Ayush Vima Company was Rs 1,21,20,000 before deducting provision of dividend Rs 12,00,000 on 31-3-2024. As per insurance rate expert the valuation of net liability for annuity and life insurance was Rs 83,40,000. The company paid interim bonus Rs 10,50,000 to policy holders during the year. Calculate Bonus payable to policy holders.

D) Calculate the depreciation expense incurred during the year from the following information. Balance of assets in trial balance as on 31/03/2024:

Building Rs 150000	Machine at the station Rs 300000
Mains Rs 240000	Transformers Rs 60000
Meters Rs 45000	Electrical tools Rs 12000

Provide depreciation on "opening balance" of following assets.

1. On Building 2.5 %, on machinery 9 %, on mains 5 %, on transformers 10 %, on meters 15% and on electrical tools 15 %.
2. Company has done the following expenditure during the year.

Building Rs 30000	Machine at the station Rs 120000
Mains Rs 90000	Transformers Rs 30000
Meters Rs 30000	Electrical tools Rs 3000

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Equity share capital (each of Rs 10)	–	4,80,000
5 % Preference share capital (each of Rs 100)	–	4,80,000
General reserve	–	3,20,000
Profit and Loss account	–	32,000
Debtors and Creditors	40,000	80,000
Purchases and sales	4,80,000	8,80,000
Wages	48,000	–
Salaries	64,000	–
Payment to M.D towards Commission	16,000	–
Factory expenses	6080	–
Carriage inwards	16,000	–
Opening stocks :- finished stock	64,000	–
Raw materials	32,000	–
Administrative expenses	32,000	–
Plant machine (including motor car)	7,20,000	–
Furniture	1,12,000	–
Outstanding dividend	–	800
Preliminary expenses	48,000	–
Preference dividend paid for the current year	24,000	–
Cash and bank	76,800	–
Bad debt reserve	–	2240
Sundry income	–	7840
Land and building	5,04,000	–
	22,82,880	22,82,880

Additional Information:-

1. Closing stock - Finished stock Rs 80,000, Raw material Rs 40,000
 2. Calculate depreciation on plant 15%, Furniture 10%
 3. Written off 1/5th Preliminary expenses.
 4. tax provision should be 24%.
 5. Bad debt reserve maintained at 5%.
 6. MD's commission should be paid at 10% of net profit after deducting such commission.
 7. Board of directors recommend 11% dividend on equity capital.
 8. Rs 800 recovered from customer which was written off as bad debts in last year, which is credited to creditor's account by mistake.
 9. Purchase of motor car of Rs 32,000 on 1-4-21.10% depreciation was written off as straight line method. It has now been decided to charge depreciation at 10% by written down value method, the effect of which should be calculated from the beginning.
 10. Transfer Rs 5000 to general Reserve
- Prepare Final Accounts of the company as per Companies Act 2013.

Q.3.

From the books of Chanakya Electricity Company Ltd, Following balances were drawn on 31-03-2024.

20

Particulars	Rs	Particulars	Rs
Meter Rent	17,724	Reserve for repairs & renewals (1-4-23)	65,940
Receipts of public lighting	44,520	Depreciation fund (1-4-23)	2,13,360
Stock of stores	51,828	Selling of electricity	5,36,760
Taxation	36,603	stationery	17,850
Energy-power purchase	61,698	Interest on Bank loan	12,600
Salary and allowances	87,276	Bank balance	41,307
Transformers	44,100	Credit balance of P and La/c (1-4-23)	66,318
6% Bank loan	4,20,000	Solar power purchase	50,400
Share capital (126000 equity shares of Rs 10 each)	12,60,000	Sundry expenses	1,03,530
Mains	4,43,520	Furniture	28,140
Meters	1,05,000	Sundry trade creditors	95,697
Machineries	5,25,000	Sundry trade debtors	61,467
Land and building	10,50,000	Grants for energy conservation	6,00,000
Sale of scrape	50,000	Other sundry income	60,000
Purchase of power from wind farm	5,50,000	Contribution to provident fund	60,000
Employees welfare expenses	1,00,000		

From the following additional information prepare Profit and Loss A/c and Balance sheet with relative Notes According to the Indian Company Act 2013.

1. Calculate depreciation on opening balance of fixed assets at the rate of 5%.
2. Company has done following expenditure during the year.

Building	Rs 1,02,900	Machinery	Rs 65,520
Mains	Rs 1,50,780	Meters	Rs 25,200

3. On every year a fixed amount of Rs 42,000 is appropriated to Reserve for Repairing and Renovation A/c. Sundry expenses include Rs 21,525 which were spent for Repairing and Renovation during the year.
4. Authorised share capital of company is divided into 2,24,000 equity shares, each of Rs 10.
5. 6% Bank loan is for 8 years on secured basis.

OR

- Q.3. (a)** From the balances as on 31-3-2024, prepare the necessary Revenue Account for the fire insurance Business of Balkishan Insurance Co. Ltd.

16

Particulars	Rs	Particulars	Rs
Reserve for Future unexpired risk (1-4-23)	12,00,000	Administrative expenses	7,20,000
Additional Reserve (1-4-23)	60,000	Commission on Re-insurance accepted	22,500
Bonus in Reduction of Premium	36000	Commission on re-insurance ceded	30,000
Reinsurance recoveries	24,000	Commission on direct business	3,00,000
Medical expenses on suits	15,000	Premium on Re-insurance ceded	1,95,000
Loss on sales of motor car	12,000	Premium on Re-insurance accepted	1,80,000
Bad debts	9,000	Premium received on Direct Business	36,00,000
Refund on double taxation	13,500	Claims paid	14,40,000
interest and dividend	1,29,000	Claims outstanding (31-3-2024)	2,10,000
Income tax on above	24,000		
Depreciation on furniture	12,000		
Rent of staff quarters deducted from salary	9,000		
Claims outstanding (1-4-2013)	1,20,000		

Maintain Reserve for unexpired risk as per the code of conduct. Increase additional reserve by 2% premium income.

- Q.3. (b)** Explain Reserve for future unexpired risk and additional reserve.

- Q.4.** The Following figures are extracted from the books of Aayush Life Insurance Co. Ltd. As at 31-3-2024

20

Particulars	Rs	Particulars	Rs
Commission Paid	1,32,705	Secured loan on assets	15,45,550
Annuity Received	53,100	Loan on policy	10,00,000
Interest dividend & Rent received	2,62,305	Free hold property	15,00,000
Dividend paid	1,00,000	Free hold land	10,00,000
Income tax on interest & dividend	15,300	Building assets	5,00,000
Penalty	460	Bonus in reduction of premium	12,500
Surrender value	1,09,300	Preliminary exps.	1000
Annuity paid	1,47,100	Stamp on hand	2000
Bonus paid in cash	47,250	Presented but unpaid claim	4,00,170

Particulars	Rs	Particulars	Rs
Claim:		Accrued but unpaid annuity	1,11,900
After death	3,84,900		
After maturity	1,82,100		
Life insurance fund (1-4-2023)	73,52,810	Share capital (20,000 equity share each of Rs 100)	20,00,000
Premium	10,52,860	Government security	43,54,450
Management exps.	999,450	Furniture	1,00,000

Additional information:-

1. Outstanding interest (Receivable) Rs. 77,000
2. Re- Insurance Premium Rs. 30,000
3. Outstanding Premium (Receivable) Rs. 37,000
4. Outstanding management Exps. Rs3000
5. Claim under Re- Insurance Rs 50,000
6. Claims outstanding Rs 40,000
7. Bonus in reduction of Premium Rs 7500
8. Surrender value adjusted against loan Rs 24,000

From the above information prepare Revenue Account for the year ended on 31-03 -2024 and Balance sheet as on that date.

OR

- Q.4.** The balance as on 31-12-2024 of London (Head office) in the books of Delhi Branch are as follows:

20

Particulars	Debit (Rs.)	Credit (Rs.)
Stock (1 st January 2024)	1,26,000	—
Purchase and sales	7,50,000	11,25,000
Debtors and Creditors	3,90,000	2,60,000
Bills receivable and Bills Payable	1,04,000	91,000
Wages and salary	48,000	—
Rent, taxes and Insurance	36,000	—
Miscellaneous expenses	15,000	—
Furniture	49,100	—
Bank Balance	2,89,900	—
London office A/c	—	3,32,000
	18,08,000	18,08,000

Additional Information :-

On 31st December 2024, value of stock was Rs 3,25,000. On 31st December 2024, debit balance of Delhi Branch in books of London office was 5360 Pound. Balance of furniture fixtures in the books of London head office was 700 Pound.

Exchange rates are as under :-

As on 31-12-2023 1 Pound = Rs 70.

As on 31-12-2024 1 Pound = Rs 65

Average rate of the year 1 Pound = Rs 60.

Convert the above Trial balance into Pound and Prepare Trading A/c, Profit and Loss A/c and Balance sheet as on 31-12-2024 of Delhi Branch in the books of London head office.

- Q.5. Answer the following questions** **20**
- A. Attempt (ANY-2)** **12**
1. Explain the concept of Value added statement in detail.
 2. Explain Environmental Accounting and its procedure.
 3. Discuss different types of Reports to be submitted to Management.
- B. Attempt (ANY-1)** **08**
1. State the Principles to be considered while preparing Reports to be submitted to management.
 2. Explain meaning of environmental accounting method and its utility.
 3. Define Human Resource Accounting and explain its benefits
-